

MISLI

Slovenski informativni list v Avstraliji:
Sydney, Melbourne, Adelaide, Perth, Brisbane, Hobart.

Vol. V. No. 10. OCTOBER, 1956

Organ of the Slovene Community in Australia "THOUGHTS"

Registered at the G.P.O. Sydney, for
transmission by post as a periodical.

66 Gordon Street, Paddington, Sydney

PUŠELJC PA MORA BIT ..

*Izpolnujmo nam od zgoraj dano naročilo,
da ne bo nam sonce za gorami zatonilo,
da sijalo vedno lepše bo pred naša vrata:
Hej, rojaki, kvišku! da nam pride doba zlata!*

Anton Funtek.

KVIŠKU, rojaki! Prej bi si upal človek goro prestaviti, kakor premakniti slovenskega brezbriznega. Svoje čase je živel blag župnik, ki je poučeval starega cigana v krščanskih resnicah. Cigan se je na ves glas čudil, prijelo se ga pa ni nič. Nekaj podobnega je tudi z našim prizadevanjem za kulturni dvig. Neštetočkrat smo moževali in se menili med seboj, kako bomo ustanovili pevske zборе, spravili skupaj domače godce, poskusili s kakšno igrico. Ugotovili in dognali smo tudi, da bi bilo potrebno zbuditi zanimanje za slovensko knjigo, napraviti nekaj za slovenske otroke, misliti na bližnjega, ki je v nesreči. Vse to smo premleli, pretehalo in spoznali za dobro. Uresničili pa nismo.

Mrtve duše! Kje pa je volja, kje je ogenj? Brez močne volje in brez živega ognja se take reči ne napravijo. Zelo smo pozabljivi in nehvaležni. Preživeli smo leta strahote, kakršnih svet ni poznal od časov Džingiskana. V božjih načrtih je bilo, da smo ostali živi in smo danes tukaj, kjer smo. Bog nas je poslal v daljni svet, da izpolnimo tukaj določeno poslanstvo, da izvršimo potrebno nalogo. Izbral in poslal nas je, da nabereмо semena za novo narodovo rast. Pa se pogledajmo, pa se vprašajmo: koliko smo pa nabrali? Česa čakamo, čemu spimo? Težko je začeti, toda brez začetka ni nadaljevanja, niti uspešnega zaključka. Malodušni smo, ne upamo si. Takole pojavnostni moderer kitaljski pregovor: „Strah je potikal na duri, zaupanje jih je odprlo, zunaj pa ni bilo nikogar.“ Strahu ni! Odprimo z zaupanjem, nikogar ni pred vrati!

Začnimo torej, začnimo vsi, ki smo dobre volje. Začnimo s pesmijo, vsi pojmo! Naj nas združi naša pesem, saj kadar pojemo, smo vsi veseli in dobri, vsi resnični bratje. Oglasi se mehko, preprosto, nekoliko otožno: „Sinoči je pela . . .“ Obraz se nam zresni, glavo sklonimo. Pred očmi ugledamo ne samo njo, ki je pela, pač pa tudi belo hišo v soncu, zelena okeca, nagelj in rožmarin. Vidimo cvečice vrtove in pisana polja, bistre studence in bele ceste, v vetru se

prigibajoče šumeče gozdove, v nebo kipeče silne gorske velikane.

Naša misel potuje nazaj v otroška leta, ko smo lovili „slepo miš“, iskali ptičja gnezda, barantali za zajce in golobe. Spomnimo se na klopotec, na mlinček ob potoku, na butaro in pirhe in velikonočni žegen, na lepe čase od spomladi do jeseni, na prihod Miklavža. Na sanke in sneženega moža, na tajinstvenost in slovesnost božiča.

Pomislimo na vse lepe in častiljive praznike, na vse blage in dobre ljudi, katere smo poznali. Ti ljudje so bili možati, samozavestni in ponosni. Bili so odkritosrčni, plemeniti, gostoljubni. Mislili in govorili so naravnost, bili so celi ljudje. Kar so mislili, so rekli, kar so rekli, so storili. Še dalje potuje naša misel, nazaj v sivo davnino. Vso našo preteklost zagledamo pred seboj, vse naše dejanje in nehanje nam v živi luči pokaže naša večno lepa pesem, glasnik in tolmač naše duše.

Ej, ej! Mi — pa malodušni, mi — pa bi si ne upali? Da bi zapeti in zaigrati ne znali, da bi se postaviti ne znali, da bi veseli ne znali biti? No, no! Kaj takega si ne damo reči. Našli se bomo, zbrali se bomo, iz nič bomo nekaj napravili. Pevci se bodo razporedili po glasovih in zapeli po notah, godci se bodo ujeli na uho in udarili „prišiljeno polko“, gibčni in podjetni fantje se bodo lotili kulis in poiskali zavržene klobuke, da se pririnejo na oder. Poglavitno je, da imaš klobuk. Dekleta si bodo same sešile avbe in jopice, vse bo resnično, živo in veselo.

Življenje . . . Vse bi bilo čisto drugače tukaj, ko bi imeli nekaj svojega lastnega življenja. Mi pa — kaj? Tuhtamo preteklost in skušamo prodreti v bodočnost, zraven pa spimo, spimo . . . Predremali smo prošlost in zaspali bomo prihodnost, še smrt nas bo morala buditi: „Zdramite se, umreti bo čas . . .“ Pokonci in rokave zavijamo! Kako bo poživilo naše častitljive očane in mamice, ko bodo po dolgem času spet videli lepo igro, kar pomladili se bodo. Mlajši bodo pokazali svoje zmožnosti in nse uveljavili, najmlajši pa bodo

strmeli, ker bodo videli in slišali njim nekaj docela novega in neznanega. Odprli bomo novo poglavje, pogledali bomo sami sebi v obraz, vzradostili se bomo. Tu smo, mi smo, taki smo. Veselo naprej!

Življenje . . . Saj si ga vsi želimo, vsi ga pogrešamo, vsi vemo, da nam je potrebno kakor presušeni zemljici dež. Premišljujemo in tuhtamo, kje neki je, odkod naj pride, kako to življenje priklicati. V nas samih je, iz nas samih mora priti. Treba se je pogovoriti, dobro premisliti in narediti, da bo prav. Človek, ki je pozabil nase, izgubil smisel za red, se zapustil in zanemari, izgubil ponos, čast in spoštovanje do samega sebe, bo počasi propadel. Prav tako se bo zgodilo z narodom ali z narodno skupino, ki se bo zapustila in pozabila samo sebe.

Življenje . . . Pol tiste moreče osamelosti in tegobe bi nam bilo prihranjeno, ko bi znali zaživeti svoje lastno življenje. Duhovi bi se zaposlili, misli bi se kresale, zanimivih novosti bi bilo na pretek. Starejši bi se otajali, mlajši ne bi tekali okrov kakor muhe brez glave, otrokom bi pokazali svojo lepo dediščino. Dajmo no! Človek stopi v hišo k prijaznim ljudem, pozdravi ga belo pogrnjena miza, na mizi šopek rož. Razveseli se mu oko in srce, razveseli se prijaznih ljudi, belo pogrnjene mize in lepega šopka. „Kako lep pušeljč imate.“ Velike je vreden in veliko pomeni. Kadar se bom kulturno dvignili, ko bomo zaživeali, akkrat bomo tudi mi vsi skupaj imeli svoj lep šopek, naš pušeljč, ki mora bit, pušeljč, ki bo!

Andrej Traven.

„MASTNA KRAČA, LITER VINA . . .“

SE spominjate „Repošteva“? Če se ne motim, je bilo v tej igri, da sem prvič slišal besede: „Mastna krača, liter vina, to je moja domovina!“

Nikdar ne bi mislil, da bo stavek, ki ga je hudomušni pisatelj vpletel v burko, dobil toliko resničnega pomena v našem življenju.

Ne bom rekel o vseh, ker bi bilo krivično, vendar moram v sramoto zapisati, da sta mnogim med nami dosti bližja „mastna krača in liter vina“ — kot slovenska domovina.

Biti Slovenec v Avstraliji, res ni dobičkanosno podjetje. A biti rojen in vzgojen Slovenec, pa na svoje slovenstvo pijuniti, je sramota. Sramota njim, ki to store, pa tudi ostalim.

Ne mislite, da je že dober Slovenec tisti, ki dobiva MISLI ali kak drug slovenski časopis, ali oni, ki se redno udeležuje slovenskih zabav in plesov. Slovenec je tisti, ki se čuti Slovenca in živi, kot se za Slovenca v tujini spodobi. Biti dober avstralski državljan in ostati dober Slovenec, ni nič težje ali drugačno, kot biti Slovenec jugoslovanskega, italijanskega, argentinskega ali kakega drugega državljanstva. Avstralsci ne govore o narodnosti, ker v Avstraliji narodnosti in državljanstva ne ločijo, vendar uporabljajo tudi oni narodnosti podoben izraz — Country of origin ali Native land, ker se dobro zavedajo (oprostite grobi primeri!), da teliček, ki pride na svet v konjskem hlevu, zato še ni žrebe.

Pozabiti preteklost in pričeti povsem „novo“ življenje, je stara in oguljena fraza, za katero hočemo

skriti svoje napake. Življenje ni bančna knjižica, v katero nalagaš in iz katere jemlješ. Življenje je doba, sestavljena iz trenutkov, ki jih ne moreš odšteti. Življenje nam je dano in ga ne moreno odkloniti. Vendar je povsem od nas odvisno, kako ga živimo. V tem, „kako živimo“, je vključeno tudi naše narodnostno življenje.

Kako prijetno nam je, če slišimo domačo pesem ali glasbo, čitamo znano povest ter pri tem obujamo spomine na rodne kraje. Potrudimo se, da bomo imeli več takih prijetnosti. „Prepričan sem, da bomo vsi kmalu ne samo našli, temveč tudi občutili razliko med slovensko domovino in zgolj snovnim gledanjem na življenje. Ko bomo spoznali in čutili, kaj pomeni domovina, ne bomo več govorili o domu, ki bi ga radi imeli. Govorili bomo o domu, ki ga imamo, o domu, v katerem lahko vsak čas najdemo košček domovine, o domu, ki nas bo družil in bodril v večkrat samotnih dneh tujine.

Ne sramujmo se slovenstva in slovenske zemlje! Bodimo ponosni na narod, kateremu je dal Cankar tako lepo priznanje, ko je zapisal: Tisoč let krvaviš — izkrvavel nisi! — ješ.

OPOZORILO!

Božična številka ima iziti okoli 15. decembra. Priporočamo se za primerne spise, ker bo številka štela 16 strani. Članke mora imeti uredništvo v rokah do 15. novembra. Dopise in oglase vsaj do 1. decembra. Prosimo, da vpoštevate.

SVOJI K SVOJIM

V MNOGIH krajih naše nove „domovine“ so podjetja najrazličnejših vrst (prodajalne, obrtniške delavnice, kupčijske in gradbene pisarne, fotografski ateljeji, gostilne itd.), katerih lastniki so marljivi, varčni in bistroumni Slovenci ali Slovenke. To dejstvo je razveseljivo za vso slovensko skupnost v Avstraliji. Ravno tako razveseljivo dejstvo pa je tudi to, da so se zgoraj omenjeni ljudje postavili na „svoje noge“ skoraj izključno s trdim, neumornim, poštenim delom in z rednim varčevanjem, ne pa s kakršnokoli podporo od političnih, trgovskih ali verskih združenj ali z nezakonitim pridobi — vanjem materialnih dobrin. Zato moramo te naše ljudi še posebno pohvaliti in jim čestitamo k uspehom, ki so jih dosegli!

Slovenci, ki se še znojimo po tujih tovarnah in pisarnah in še ne posedujemo lastnih podjetij, smo upravičeno ponosni, da imamo v naši skupnosti rojake in rojakinje, ki so se uveljavili v samostojnih gospodarstvih, kajti ti ljudje so NAŠI, so kri naše krvi; z uspehi ki so jih dosegli in jih še vedno dosegajo na gospodarskem polju, dostojno predstavljajo vse Slovence in dokazujejo, da znajo tudi oni prav tako spretno plezati po lestevici navzgor kot sinovi in hčere drugih narodov.

Razen tega moramo poudariti, da nekateri naši samostojni podjetniki že koristno sodelujejo pri slovenskih prireditvah z uporabljanjem strokovnega znanja svoje obrti, ali z brezplačnim prispevanjem lastnih izdelkov, ali z darovanjem blaga iz svojih prodajalen, ali s posojanjem svojih vozil. Na ta način pomagajo v znatni meri pri graditvi slovenskega društvenega življenja. Za to nesebično delo jim mi, manj pomembni in manj bogati Slovenci, izražamo zahvalo! Pa ne samo to! Storititi moramo še nekaj več! — Mi, ki nismo last-

niki obrtniških delavnic in trgovin, imamo narodno dolžnost do onih bratov in sester, ki posedujejo samostojna podjetja. Ta dolžnost, ki je dolžnost vzajemnosti in sloge, nam narekuje, da kupujemo, kadarkoli moremo in kjerkoli moremo, blago, ki nam ga nudijo (prodajajo) NAŠI obrtniki in trgovci. Ni vedno in povsod mogoče, da si nabavljamo nujne potrebščine pri naših ljudeh, toda kadar je to mogoče, kupujemo, naročimo pri njih! Kadar slovenski trgovec ali obrtnik nudita blago enake kakovosti in po enaki ceni kot tujec, pojdemo k našemu podjetniku! Razen tega pa lahko storimo še nekaj več. Če bomo zadovoljni s postrežbo (in o tem

bodimo prepričani, kajti slovenski obrtniki uživajo dober glas), povejmo to svojim prijateljem in znancem. S takšnim ravnanjem bomo dokazali, da smo pripravljene spremeniti besedi „slovenska sloga“ v dejanje.

H koncu hočem omeniti na kratko tudi narodno dolžnost, ki jo imajo slovenski samostojni gospodarji do slovenske skupnosti. Te naše ljudi sem ocenil in pohvalil v prvi polovici tega članka, sedaj pa si dovoljujem, da jih ne česa prosim v imenu ljubiteljev slovenskega časopisa v Avstraliji. Vsi, ki čitamo „MISLI“, vemo, da se naš mesečnik nenehno bori s finančnimi težavami; da ne živi brezskrbnega življenja, ampak da samo životari kot prosjak od meseca do meseca.

Našim trgovcem, osamosvojenim obrtnikom in onim, ki se samostojno posvečajo akademskim poklicem, se nudi lepa prilika, 1) da opozore vse rojake na svoja podjetja in na službo (postrežbo) ki jim jo nudijo, in 2) da istočasno izboljšajo življenje našega lista. — S tem bi ubili, kakor pravimo, dve muhi na en mah. In to morejo storiti na ta način, da pošljejo za objavo v „MISLIH“ redno vsak mesec PLAČANE oglase za svoja podjetja. — Tako bi koza ostala cela — volk pa bi bil sit. Mnogi naročniki „MISLI“ (med njimi tudi pisec teh vrstic) in njihov urednik bi z velikim veseljem pozdravili in pohvalili ta korak naših gospodarsko osamosvojenih ljudi.

-hib, Vic.

ZAROČENKAM NA SRCE

VEČINA deklet sledi svojemu naravnemu poklicu in stopi v zakon. Toda niso vse žene v zakonu srečne in to iz raznih razlogov.

Poglavitni razlog je najbrž v tem, da se niso znale lepo pripraviti na ta imenitni poklic, ki je velevažen, pa ne zmerom lahak.

Nekatero mladenke in tudi starejše ženske mislijo, da se na vsak način morajo poročiti. Domnevajo, da so s poroko dosegle ves svoj cilj na svetu za vse življenje. V možitvi vidijo dosego miru, neodvisnosti, sreče, zadovoljstva v domačem gospodinjstvu itd. Na žalost mnoge doživijo prej razočaranje kot srčni mir.

Dekleta, ki imajo poklic za zakon, stoje najprej pred velikim in važnim vprašanjem: S kom naj se poročim?

Nekatero take ženske vržejo svoje trnje ali mreže — kot ribiči na ribe — v obče na vse za zakon sposobne ali nesposobne moške, o katerih upajo, da se bodo dali ujeti v mreže ali pa obviseli na trnku. Potem bomo po mili volji izbrale izmed njih nekoga, ki ja najlepši,

najbogatejši, najljubeznivejši . . . Ker pa izbira dostikrat ni lahka, drže te tako nalovljene „ženine“ delj časa na trnku ali v mreži. Končno se odločijo, toda ker morejo le enega poročiti, ostanejo vsi drugi prevarjeni in razočarani. Ali je to prav? Ni in ne more biti. Saj tudi dekletom ni prav, če se njihovi „ženini“ ozirajo po drugih ženskah.

Z vljudnostjo, prijaznostjo in sploh s čednostjo naj se dekleta — v mejah dostojnosti — skušajo prikupiti moškim, da najdejo ženina. Ko si pa tega po treznem premisleku in pametnem posvetovanju izbrale, naj nehajo škiliti po drugih, naj si ne žele več iz gole nečimernosti vzbujati zanimanje pri drugih in vsem dopasti. To bi bilo grdo početje.

Še večji zločin je, ako že poročene žene hočejo poleg svojega moža še drugim moškim ugajati. Nekatero se celo tako izpozabijo, da bi rade ugajale vsem, samo možu ne. Moderna poganska družba se igra z najnežnejšimi srčnimi čustvi in povzroča nešteto

nesreč, prešuštev, ločitev, divjih zakonov, detomorov itd.

Drage zaročenke! Ljubite svoje žene in ne dajte povoda niti v najmanjši reči za ljubosumnost. Toda tudi ta ljubezen bodi čista, nedolžna, urejena, primerno zavarošana in zaščitena. Nikdar ne iščite samotnih priložnosti, nikdar ne bodite neprevidne, ko ste same s samimi. Skrbno se zlasti čuvajte nepotrebne ponočevanja. Ne izpostavljajte sebe in svojih najdražjih bitij telesni in dušni nevarnosti.

Zaročenci niso poročenci. To postanejo šele pred oltarjem. Zato je treba vedno tako lepo živeti, da bo Bog vaše priprave na zakon vesel. Če ni take priprave, se kaj rado zgodi, da do zakona sploh ne pride. Ohladi se ljubezen, pride boljše spoznanje, večsih Bog poseže vmes z boleznijo ali celo smrtjo.

Seveda se lahko zgodi, da tudi ob najlepši pripravi in najboljših namelih pride kaj vmes in zakona ni. V teh slučajih se da nesreča lahko preboleti in ne pusti za seboj težkih posledic za življenje, ako je bilo znanje pošteno.—*Ida Mihalič.*

MOJE POČITNIŠKO POTOVANJE

(Nadaljevanje)

MALO pred peto uro zjutraj sem podričnil čez Kings Cross v Sydneyu. Po mestu je dihal globok mir. Ob njem se užival. Ustavil sem se šele na mostu čez Harbour, da sem plačal mostnino kot nekoč v Mednem pred visečim mostom preko Save. To je bilo takrat, ko sem hodil na Rocno ali čez Turnco in Grmado na Šmarno goro. Tokrat je pa vodila moja pot proti Brisbanu. Vseskozi do cilja sem vozil po Pacific Highway.

Vožnja do Gosforda je bila skoraj divja, polna kratkih in ostrih ovinkov. Oko je pa uživalo večsih krasen razgled, večsih se dolgočasilo ob pogledu na enolično pokrajino. Ko sem privrtoglavil v Gosford, mi je bilo, da bi kar za volanom zadremal. Pa sem se premagal in nadaljeval do Newcastlea, kjer sem zajtrkoval.

Nekaj milj nad tem mestom zapazim ob levi strani ceste hodečo osebo, obloženo z nahrbtnikom kot laška mula. Nenadoma se obrne, dvigne palec in pokaže smer. Bila je torej „hitch-hikerica“, namenjena v Brisbane. Skoraj nisem mogel drugega kot ustaviti in začeti pripravljati prostor zanjo. Na svojo lastno željo je

sedla na zadnji sedež in sva se odpeljala. Z besedami je bila silno skopa. Vendar je povedala, da je šele 14 dni v Avstraliji, da je prišla z Nove Zelandije in da je bila učiteljica Polinezijcev. Zdaj hoče v nekaj mesecih takole sama prepotovati Avstralijo. Prišla mi je misel: Salamensko predrzna punca!

Ko se je malo bolj sprostita, mi je pravila, kako zelo ljubi ptice, in res je večkrat zacvrčala za mano in me opozorila na kako lepo ptico ob cesti. Kač se pa boji, je pravila, zakaj na Novi Zelandiji te golazni sploh ni. Raslinstvo se ji je pa zdelo v Avstraliji bogatejše kot tam, vsaj kolikor je doslej spoznala Avstralijo. Med vožnjo si je zapisovala imena rek in potokov, ki smo jih prečkali, bilo jih je nešteto. Kakih 40 milj pred krajem Taree je bila pot silno slaba, pa je moja spremljevalka trdila, da sem zgrešil smer. Tudi je povedala, da ima New Zealand krasne ceste . . .

V Taree sva obstala in šla k reki. Pod košatim drevesom je bila lična miza. Nanjo sem razložil dobrote, ki sem jih imel s seboj. Namignil sem tujki, naj za oba nareže prigrizek, sam sem se pa zleknil v mehko travo. Pa kmalu mi udari na uho ostro vprašanje:

Kdo bo pa čaj skuhal? Tisti „kdo“ se je glasil tako trdo kot ukaz. Dvignem se in in začnem urejati kuhalnik. Pa je bil močan veter in voda mi nikakor ni hotela zavreti. Zenska gleda in se mi posmehuje. V meni ni samo zavrelo, vzkipelo je. Ugasil sem kuhalnik in zлил vodo v travo. Tako sva bila oba ob čaj, meni itak ni bilo zanj.

V Port Macquarie sem moral precej časa čakati na „ferry“, da me je prepeljal čez reko kot Aškerčevega „Nočnega potnika“. Na oni strani je moja sopotnica zagledala v „milk bar“ in povedala, da bi bilo dobro dobiti kaj pod zobe. Ostala sva in tešila njene želje na račun — mojega žepa. Potem ni bilo nič posebnega vse do vasi Macksville. Povedal sem ji bil, da bom tu prenočil. Vpraša me: „Ali boš res tukaj prespal noč?“ Moj odgovor je bil kratek „da“ in poslovlila sva se. Bil sem vesel, da sem se je iznebil.

Poiskal sem smer do prenočišča. Ponavljal sem si v mislih navodila, ki mi jih je bil dajal profesor v College-u: „Toliko in toliko milj oddaljena farma od pošte . . .“ Ko prevozim določeno razdaljo, se ustavim pred hišo, ki stoji tik ob cesti. Bila je že tema. Iz hiše stopi postaven možakar in me nagovori: „Jože iz Dookie, kajne?“

Vesel pritrdim, on pa nadaljuje: „Daj mi roko, za Edmunda so me krstili, s Tedom me pa zmerjajo, tako mi tudi ti reci.“ Ko sem malo omahoval in mu rekel „mister“, je zamahnil z roko in s poudarkom dejal: „Ted sem, povem še enkrat, pa prav nič več!“

Tedaj se je že tudi gospa prizibala in mi ljubeznivo podala roko. Ploha vprašanj se je zčila name in sem kar pozabil, da sem utrujen. Pa že se prismehtlja tudi osemnajstletna hčerka Angelina. Oče ja predstavi: „To je pa naš baby“. O tem „babyju“ sem hitro zvedel, da je najmlajša od štirih otrok, da študira na učiteljski v Armidale in da je slučajno za nekaj dni doma. Oče ukaže: „Baby, pripravi vodo, da se Jože okoplje.“ Pa je bilo že vse pripravljeno in kmalu sem bil v banji. Medtem so pogrnili mizo z raznimi dobrotami, ki so mi jako teknile. Klepetali smo do enajste ure. Potem sem položil svoje ude v sijajno posteljo in prespal noč tako odlično kot že dolgo ne, čeprav sem brskal po spominu daleč v preteklost.

Zjutraj mi je „baby“ spet postregla s krepkim zajtrkom. Kmalu sem sedel v vozu in mislil na svojo pot proti Brisbanu. Oče in baby sta mi naročala: „Ko boš spet hodil tod mimo, ne pozabi se oglašiti.“ (Konec prih.). *Jože Maček.*

SKOZI AVSTRALSKE OCI

(Nadaljevanje)

MNOGI mislijo, da so priseljenci v novem svetu povsod — v Ameriki, Kanadi, Avstraliji — takoj v začetku našli vso svobodo za neovirano življenje po svojih prejšnjih navadah in šegah, ki so jih prinesli s seboj iz Evrope. Ko so v novem svet uodpadle razne utesnitve in nadzorstvo ozkosrčnih vlad, so se mogla onkraj morja brez težav razviti najrazličnejša kulturna in narodnostna gibanja, razni jeziki so živeli drug poleg drugega brez trenj, društva in organizacije in ustanove so se po mili volji porajale, delovale in cvetele... Tako mnogi mislijo, v resnici pa je bilo precej drugače.

Berite le nekoliko zgodovine na primer prvih puritanskih naseljenecv v Novi Angliji, ki je nastala v severni Ameriki. Zvedeli boste, kako so poedine naselbine preganjale svoje manjšine, ki so se nastanile med večinami. Takoj boste spoznali, kako nestrpni in ozkosrčni so bili nekateri tedanjih Amerikancev. Ali pa berite, kako je bilo v ameriški državi Pennsilvaniji. Ustanovili so jo britanski kvekerji in takoj v začetku uveljavili neomejeno versko in drugačno svobodo. Začeli so vabiti Švicarje, Nemce in druge Evropece, naj pridejo in se naselijo med njimi. Ko so se povabljeni odzvali in prihajali čez morje z vsemi svojimi običaji in navadami, so se kaj kmalu začela ostra trenja. Celotak velik Amerikanec kot Benjamin Franklin se je vznemiril, ko so priseljeni Nemci v bližini Philadelphije ustanavljali nemške šole, imeli nemške napise na ulicah in trgovinah, izdajali časopise v nemščini, uvedli svoj jezik celo v manjše urade. Vse to je vzbujale med prejšnjimi Amerikanci najrazličnejša sumničenja.

V širši javnosti je prišlo do resnih razburjenj, ko so Nemci skušali doseči posebna sodišča, kjer bi se razprave vršile v nemščini. Podobne zahteve so imeli Velšci in še drugi. Nekaj let pozneje se je vnel boj zoper že delujoče šole, ki niso imele angleškega učnega jezika. Ta boj se je vlekel skozi vse 19. stoletje. Končno je res zmaga angleško učeča šola. Najprej je vlada odrekla vso pomoč župnijskim šolam (1.1854). Te so bile domala vse ne-angleške in so odpoved vladne pomoči bridko obéutile. Nato so državne šole zavrgle vse učiteljske kandidate, ki niso bili zmožni učiti v angleščini. Tako tujejezične šole niso mogle dobiti učiteljstva, ki bi bilo državno priznано. Leta 1879 je pa prišla postava, ki je bila znova potrjena 1.1911, da mora biti v vseh ameriških šolah učni jezik angleški.

Vprašamo se, kako je do tega prišlo? Zakaj je Pennsilvanija, ki je začela svoje delo s tako široko

grudnostjo, pozneje tako stiskala kakšna druga evropska jezikovna skupina. Poleg tega je treba vedeti, da so anglo-saški naseljenci prihajali v Ameriko po večini iz takozvanih srednjih stanov, ti so vse ne-angleško govoreče manjšine v svojih mejah?

Po mojih mislih je odgovor ta: Možje, kot je bil Benjamin Franklin, so se bali, da bo angleško kulturo z jezikom vred spodrinila pa bili najbolj nagnjeni k sumničenju vsega, kar ni zraslo z njimi in se razvilo v njihovi sredi. Česar niso razumeli, jim je bilo tuje, odvratno, sumljivo. Bili so se dolgi kulturni boji, toda ob času, ko je srednja in južna Evropa pošiljala svoje naseljence v Ameriko kar na debelo — po letu 1880 do prve svetovne vojne — so Amerikanci, čeprav so bili mešanica Francozov, Špancev, Holandcev, Nemcev, Škotov, Ircev, Angležev... že imeli trdni sklep: Amerika mora govoriti v glavnem samo angleško in njen način življenja mora biti temu primeren. Še več! Nekako ob prelomu obeh stoletij je Amerika pričakovala od novih naseljenecv, da bodo kar čez noč opustili svoj jezik, zavrgli svoje šege in navade, pa drugo jutro vstali s svojih postelj kot polnokrvni Amerikanci...

Jasno je, da je moralo tako vedenje do novih naseljenecv povzročiti nešteto težav in bridkosti. Zgodilo se je na primer, da je nekje mestna oblast ukazala vsem delodajalcem na svojem ozemlju, da ne smejo zaposliti nikogar, ki ne zna angleško ali vsaj ne hodi v angleške večerne šole po dvakrat na teden. Mnogi novi naseljenci so se počutili v takem ozračju kot bi bili popolnoma izgubljeni in izpostavljeni vsem mogočim nevarnostim. Kakor so bili sami žrtve sumničenj, tako so sumničili svojo okolico. Zapadali so živčnosti, celo pravi blaznosti, tolažili so se pa z zalivanjem z alkoholom in podobnim „kratkočasjem“, tu pa tam so si sami končavali borno življenje. Njihovi otroci, ki jim starši niso mogli in znali dati opore, ki je sami niso imeli, so pogosto postali mladostni zločinci. Toda proti koncu drugega desetletja v našem stoletju so se začeli oglašati misleči Amerikanci, da to ne sme iti tako naprej. Vsaj prvi rod novih Amerikancev, pa tudi še drugi, če je potrebno, imej vso pravico živeti v Ameriki po svoje, vzdržavati tisk v svojem jeziku, ustanavljati lastna društva, organizacije in drugačne narodnostne ustanove. To in tako naj jim pomaga, da bodo premostili duhovne razdalje med Evropo in Ameriko, da se ne bodo spotaknili in zdrknili v prepad. Ta zahteva je tudi res obveljala in velja še danes. (Dalje prih.)

PEVCU SVOBODE

*V avstralske višave zelene strmim,
poslušam potokov šumenje.
Umeti skrivnosti prirode želim,
to lajša mi pusto življenje.*

*V goščavi prepeva neutrujeno plič,
ne vem, odkod spev mi prihaja:
Če motil bi pevca, ki čava ta grič,
odklonil dragulj bi iz raja.*

*Le pevaj, le žvižgaj mi, pevec goščav,
Bog peti nam ni prepovedal.
Če mogel bi, krepko pomoč bi ti dal,
da unem te, bi ti povedal.*

*Od daleč priromala pač sva oba,
ta svet je obema tučina.
Pa peti v tem svetu svobodno se da,
tu zdaj nama je domovina.*

Ivan Kobal.

HIŠA PRIŠLA ČEZ MORJE

KAPITAN James Cook je ena najpomembnejših osebnosti v zgodovini angleškega cesarstva in še posebej Avstralije. Mož je bil nekoč eden najslavnejših angleških pomorščakov in raziskovalcev neznanih dežel. Svoja potovanja po svetovnih morjih je lepo opisal v knjigi „Voyages Round the World“ (Potovanja okrog sveta).

Kapitan James Cook se je rodil leta 1728 v nekem predmestju Londona (Velika Britanija). Leta 1768, ko je imel 40 let, je odplul na ladji „ENDEAVOUR“ iz Anglije na dolgo potovanje po oceanih. 28 aprila 1770 leta je pristal v Botany Bay in osvojil Avstralijo za angleško krono. Pozneje je James Cook odšel na Havaje, kjer so ga ubili črnici. To se je zgodilo

POZOR!

Nismo ustavili lista tistim naročnikom, ki so plačali za leto 1955, za letos pa še ne. Morda so lani plačali proti koncu leta, pa imajo tudi letos tako namero. Prosimo, ne pozabite!!

leta 1779, ko je znameniti pomorščak imel 51 let. —

Zgoraj vidimo fotografijo hiše, v kateri se je rodil in mnogo let živel kapitan James Cook. Hišica je seveda bila nekdanj v Angliji; leta 1935, t.j. ob stoletnici ustanovitve Melbournea, pa jo je neki bogat Avstralijanec kupil in jo dal previdno podreti. Nato so, vse dele hiše (opeke, kamne, sleme, strešnike, vrata itd.) prešteli, popisali, zaznamovali in prepeljali v Melbourne. Tukaj so Cook-ov rojstni dom ponovno zgradili in sicer natančno tako kot je bil postavljen v Londonu. Hiša, ki je posneta na gornji fotografiji, stoji še danes v Fitzroy Gardens, Melbourne. Vsakdo si jo more brezplačno ogledati od zunaj in od znotraj vsako nedeljo popoldne.

-hib, Vic.

AVSTRALSKI PRORAČUN

PRORAČUNSKÉ in druge politične debate v parlamentu naša splošno vse premalo zanimajo, da bi o njih redno pisali v MISLIH, čeprav bi bilo od časa do časa morda umestno posvetiti par besed tudi tej zadevi.

Pred nekaj tedni so v parlamentu obravnavali proračun za prihodnje leto. Kot vedno, sta si stali nasproti dve stranki: liberalna in delavska. Mnenje prve je bilo, da je vzrok današnjih gospodarskih težav: preveč denarja v rokah ljudi, ki hočejo z ozirom na obilico denarja, ki ga imajo, kupiti več kot potrebujejo. (Iz lastne skušnjije bi dodal, da dobim danes štirikrat več denarja kot pred šestimi leti, a zmorem kupiti le eno četrtino tega, kar sem mogel pred šestimi leti.) Na kratko: Treba je delati in štediti, pa bo nekoč bolje. Ta „recept“ liberalne stranke me spominja na zgodbo o ciganu, ki je naučil osla stradati. Na žalost mu je osel crknil, ko se je bil komaj naučil 8 dni stradati...

Delavska stranka, ki je v opoziciji in hoče postati priljubljena, pa pravi, da je treba povišati plače in ustaliti cene. To se lepo sliši, a je neizvedljivo. Ljudi je vedno več, potrebe se vedno večajo, materiala pa ni.

Če bi se poslanci obeh strank zavedali, da je njihova dolžnost, v parlamentu zastopati narod in ne stranke, bi imel proračun za prihodnje leto nekoliko drugačno podobo kot jo ima. Gotovo imamo v obeh strankah dovolj pametnih ljudi, da bi z iskrenim sodelovanjem pašli, če ne kratko, pa vsaj skrajšano pot iz današnjega gospodarskega mišmaša. Ko človek posluša prenos parlamentarne debate, se mu nehote vsiljuje misel, da je oblast stranke prvo, a dobrobit naroda drugo — in to brez ozira na katerokoli stranko. — ješ.

PRIJAVA RADIOAPARATA

Če ste kupili radio in ga plačali, to še ni dovolj. Treba ga je prijaviti na pošti in plačati za njegovo uporabo £2-0-0. Kmalu se bo pa povišalo na £2-10-0. Kdor tega ne stori, je lahko občutno kaznovan — kot jih je bilo v preteklosti že več, posebno naših, ker niso svarila o prijavi radia dovolj resno vzeli.

Rojaki, kjerkoli v Avstraliji ste, naročajte vozne listke za ladje in avijone prj slovenski firmi:

Dr. J. KOCE, G.P.O. Box 670, Perth W.A.

Jamcimo vam, da boste dobili najnižje cene in najboljše metso. Svojo zarócenko, sorodnika ali prijatelja lahko dobite sem iz Evrope s placilom depozita £29-0-0.

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES:

Campsie: Z velikim veseljem smo Slovenci v Avstraliji pozdravili prihod patra Bazilija. Stotine naših naseljencev se ga spominjajo iz Avstrije, kjer je še kot študent neumorno deloval v taborišču in razveseljeval predvsem mladino s svojimi prijetnimi pravljicami. Vedno veder in nasmijan, a načelno ustaljen kot mož, ki ve, kaj hoče, se ni prav nič spremenil v Ameriki. Z dušo duhovnik, s srcem sin slovenske matere, se bo kaj lahko vživel v naše razmere. Slovenci v Melbournu so res lahko srečni, da so dobili v svojo sredo takega moža. Seveda se njegovemu veselju pridružujemo tudi ostali Slovenci, saj vemo, da bomo vsi deležni sadov njegovega dela. Pomagali mu bomo, kolikor bo v naši moči, da bodo leta njegovega bivanja med nami vredna njegovih žrtev in se ne bo nikdar upravičeno vprašal: Ali sem tu res potreben? P. Bazilij, pozdravljen v naši sredi! Naj Bog blagoslavlja naporno in požrtvovalno delo!—**Gorazd.**

Kulnura-Gosford: Naše MISLI so od številke do številke lepše. Škoda, da smo tako siromašni in ne moremo vzdrževati štirinajst-dnevnik. Ne hrepenim po bogastvu tega sveta, pa vendar bi bil rad bogat. Prispeval bi za dobre namene, za oskrbo zapuščenih otrok, za onemogle in stare ljudi, za dober tisk in podobno. Žal, da mora ostati vse pri dobrih željah. Saj smo prinesli s seboj v Avstralijo le golo življenje in veliko upanje. Res, hvala Bogu, dosti dobro smo si uredili razmere tu, novo življenje smo pričeli, pri tem pa nikakor ne želimo pozabiti tradicij iz rojstne domovine. Res je, kruha tu ne manjka, duševna hrana se pa ne ponuja preveč na debelo. Vsaj ne nam odraslim, ki se šele vživljamo tu. Drugače bo z našimi otroci, ki z lahkoto sprejemajo avstralske običaje in jezik, s pomočjo katoliške šole in cerkve brez težav pridejo do dobrih organizacij in časopisja, pa ne pogrešajo slovenskih božjih služb in družabnosti. Bili so premladi, ko so šli z nami po svetu, da bi se bili vživeli v lepote pristno slovenskih običajev. Mi stari tiho gledamo na duhovno življenje mladine tu. Srečnega se počutim, ko gledam svoje in sosedne dečke, kako samozavestno grede k maši z velikim misalom v roki. A vseeno zavidam rojake v Sydneyu, ki imajo pri rokah slovenskega duhovnika in pri svojih službah božjih izvajajo ljudsko petje. Naj še povem, da se moja dva fanta prav dobro počutita v zavodu sv. Antona v Robertsonu. Tam radi sprejemajo mladeniče, ki imajo poklic za duhovski in redovni stan. Na to želim opozoriti slovenske starše, če bi imeli za svoje dečke kaj takega v mislih. Tudi predrago ni, to vem izkušnje.—**Ivan Šepetauc.**

Sydney: Dovolite, da se predstavim. Rojen sem bil leta 1925 v Kreuzwaldu, Francija (Moselle) od slovenskih staršev. Pozneje sem pel v ljubljanski operi. Ko semo nekoč gostovali v Trstu, sem pel „O Lola“ v operi „Cavalleria Rusticana“. Slišal me je g. Benjamin Gigli in moj glas mu je bil všeč. Nagovarjal me je, naj se dalje šolam in treniram svoje grlo. To-

da ni bilo denarja. Prišel sem v Avstralijo in sem začel peti v „Kismetu“. Težava je bila, ko nisem znal angleščine. Devet mesecev sem porabil, da sem se naučil svoje vloge. To je moj prvi nastop v Avstraliji. Imam čast, da odpremo opereto „Kismet“, igram vlogo, ki je prva na vrsti, in pojem majhen solo: „Sands of Time“. Želim spoznati našega človeka, ki igra glasovir. Rad bi namreč napravil kak slovenski program, zato želim takega poznanja, kot omenjeno.—**Otto Mestnik**, „Kismet“, Empire Theater, Sydney.

Sydney: Poročili so se naslednji pari: Oto Zore in Štefanija Samsa, Štefan Saule in Silvestra Samsa, Lojze Glogovšek in Francka Podbevšek, Emil Brožič in Ivanka Boštjančič. Vsem iskrene čestitke! **Kroničar.**

VICTORIA:

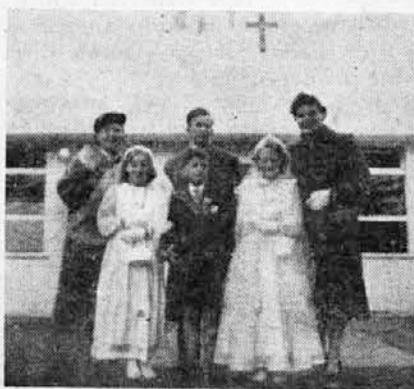
Melbourne: Prihaja mi na misel doživljaj iz časov, ko sem bil v Titovi vojski, „Redni Edinici“. Nosil sem vojaško suknjo, namesto puške pa kramp in lopato. Parola je bila, preseči normo sto od sto, na udarniški način. Med odmori smo morali poslušati političnega komisarja, ki nam je razlagal partizansko politiko, zgodovino, filozofijo. Prišli smo tudi do točke: Rod prvega človeka. Po komunistično nas je skušal prepričati, da je prvi človek od opice, Boga torej ni treba, da bi bil človeka ustvaril. Spogledali smo se, zdelo se nam je sramotno, da bi imeli take prednike. Jaz sem se opogumil in vprašal komisarja: Odkod je pe prišla opica? Našel je vsakovrstne živali. Vprašal sem: Odkod so pa te živali prišle? Odgovor je bil: Iz narave pač. Vprašam: Tovariš komisar, odkod je pa narava? Nejevoljen me je zavrnil: Le kaj toliko sprašuješ? Odkod je narava, to pa sam Bog ve. . . Spet smo se pomenljivo spogledali, tovariš komisar je pa dobil rdeč obraz, ko se je zavedel, kako nerodno je odgovoril. Jaz sem pa dobil za kazeno ostrizeno glavo—že petič.—**Fr. Hartman.**

Melbourne: Našemu nenadomestljivemu in požrtvovalnemu paru, ge. Sandi in g. Jožetu Potočnik se je povečala družinica, klub pa je s tem dobil novo članico. Čestitamo! — Poročila sta se 15. avgusta g. Ceferin in ga. Šaša, roj. Vadnjal. Go. Šašo poznamo skoraj vsi, saj nas je na mnogih naših prireditvah sprejela pri vходу in nam pripela nageljček na prsi. Če smo prav poučeni, sta istega dne g. in ga. Vadnjal praznovala srebrno poroko. Vsem naše iskrene čestitke!—**VESTNIK.**

Fitzroy: Bratsko pozdravljamo vse rojake preko MISLI. Mi smo ena najnovejših družin med Slovenci v Avstraliji. Pred dobrima dvema leti smo se odločili, da zapustimo domovino, to pa največ zaradi komunistične vzgoje, ki naj bi jo tam prejimali naši otroci. Nastanili smo se v Gražu, kjer nam je veliko pomagal g. Janko Hafner, naj mu Bog povrne. Javili smo se za Avstralijo in MISLI so v prvi letošnji številki pozvale rojake, naj nas skuša kdo poklicati sem. Oglasil se je g. Stajniko in dal napraviti papirje za nas. Ob

prihodu v Perth nas je sprejel g. dr. Mikula in nam šel v vsakem pogledu na roke. Potovali smo dalje in prišli v Melbourne. Tu se je pa z vsem srcem zavzela za nas družina Hojnik in nam poskrbela za stanovanje in zaposlitev. Tudi MISLI smo pri njih prvič videli in se takoj naročili nanje. Vsem, ki so nam pripomogli do vselitve in nastanitve, naj Bog obilno povrne, posebno dobri družini Hojnik. Nikoli ne bomo pozabili njihovih dobrot.—**Družina Jože Kovačič.**

St. Albans: Dne 12. avgusta smo imeli pri nas birmo. Bilo je čez 170 birmancev, samih veselih članov in članic tukajšnje mladine. Birmoval je nadškof Simonds, ki je tudi sam spraševal otroke krščanski nauk. Skoraj vsi so dobro odgovarjali, saj so bili po veliki večini iz tukajšnje katoliške šole, ki jo obiskuje 700 otrok, od katerih je 633 novih naseljencev.

Tudi slovenski otroci so bili dobro zastopani v zboru birmancev, le žal, da je bilo slabo vreme in jih nismo mogli zbrati za slikanje. Priložena slika kaže samo tri, ki so (od leve na desno) Zvonka Gerbec, Peter Bobek in Veronika Erjavec. — Tople pozdrave vsem, ki berete MISLI!—**Marta Gerbec.**

Ballarat: Z veseljem poročamo, da se je našemu sinku pridružila še sestra. Krstili smo jo na ime Marija Nevenka. Pozdrav vsem bralcem MISLI širom po Avstraliji.—**Družina Svetičič.**

St. Albans: Slovenski klub izreka najlepšo zahvalo vsem gospem za zelo dobre potice. Na žalost jih je zmanjkalo. Prav tako se iskreno zarvaljamo vsem za sodelovanje in pomoč pri naši prvi prireditvi, ki je po njihovi zaslugi dobro uspela.—**Odbor.**

Noble Park: Precej pozno pošiljam novico o smrti **Rudolfa Štembergerja**. Mislil sem, da bo kdo drug kaj napisal. Je imel precej prijateljev svojih let, ali kakor vidim, se nobeden ni spomnil. Zdaj pa jaz prosim, da objavite. Morda je kdo njegovih prijateljev ali vaščanov v Avstraliji, ki še ne ve o žalostni smrti. Nesreča se je zgodila v Okleigh, Vic., 22. julija. Po delu se je podal na pot z motorjem na obisk k prijatelju v bolnišnico. A revež ni došel do cilja. Med potjo ga je povozil avto, čigar lastnik je bil pijan. Pokopali smo Rudolfa v kraju Sprinvale in je bilo še kar precej rojakov pri pogrebu. Bog mu daj večni mir!—**Anton Brne.**

Printed by Publicity Press (1938) Pty. Ltd. 71-75 Regent St., Sydney, for the Publisher, Rev. R. Pivko, 66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.

QUEENSLAND:

Brisbane: Od tukajšnje slovenske skupnosti se poslavlja g. Franc Hartman, ki naj oprost, da mu je zadnjič tiskarski škrat pritiskal še en „n“. Tudi to ni bilo prav, da ni bilo povedano, kako je Francetu takrat pomagal g. Fr. Grčman, ko sta „gasila“ na zabavi. G. Hartman torej odhaja k staršem v Melbourne. Upamo, da nas ne bo pozabil in nas še kdaj obiskal. Upamo in želimo, da bo odnesel od tu najboljše vtise. Ko pride v Melbourne, naj izroči naše čestitke novodošlemu p. Baziliju z željo, da bi se doli na jugu hitro udomačil med rojaki. Ob tej priložnosti naj izve naša javnost, da tudi mi v Brisbanu upamo dočkati čas, ko se bo med nami nastanil slovenski dušni pastir. Vemo, da se to ne da napraviti kar čez noč, zato smo voljni sprejeti geslo: Počasi, pa gotovo. —**Janez.**

Brisbane: Povsem iznenada nas je „Planinka“ za soboto 8. sept. spet povabila na skupni večer z že znanim vabilom. Radi smo se odzvali in se lepo zabavali, čeprav je bila udeležba to pot nekaj manjša. Pri vratih nas je sprejel g. Fatur in nam pripel tako lepe nageljne, kot bi nam bili poslani iz Slovenije. Da moj dopis ne bo ponavljanje tega, kar je v sept. številki povedal o nas znani Janez, naj omenim samo odlične krofe iz umetniške kuhinje ge. Plutove. Bili so dobri, da bi jih angeli jedli. Tudi vse drugo je bilo tako po domače, da smo se čutili kot ena družina, ki jo veže ista misel: Biti in ostati hočemo dobri Slovenci, ohraniti svojo vero, istočasno pa biti lojalni državljani svoje nove domovine. Saj s tem, da smo si izbrali to zemljo za svoj novi dom, še davno ni rečeno, da moramo vreči v koš, kar smo prinesli s seboj. Nasprotno, ljubiti in hraniti moramo svoje slovenske šege in navade, pa bo množica jih prenesla tudi na naše otroke. V tem smislu pošiljamo pazdrave vsem rojakom iz toplega Brisbana. **Poročevalec.**

New Farm: Tega pa res ne maram, da bi moja lenoba zakrivila ustavitev lista MISLI na moj naslov. Zato hitim s pošiljko in prilagam tudi za sklad. List zelo rad berem, posebno pa me zanima, kadar opazim, da kakšno brhko dekle išče fanta v časopisu. Pa to je bolj redko, zato komaj upam, da bi lahko kateri pisal kakšno prijazno pisemce. Prilagam sliko iz slovenske zabave v Brisbanu, na kateri seveda ne manjka mene in moje harmonike. Zdaj enkrat odidem od tu v Melbourne, ker želim spet biti skupaj s svojo drago mamo. Skušal bom potovanje urediti tako, da se bom udeležil zabave v Sydneyu 30. septembra in bom eno zaigral, če mi bodo prireditelji dovolili. Torej na svideenje in pozdrav vsem, ki boste te vrstice brali.—**Franc Hartman.**

SOUTH AUSTRALIA:

Rosewater: Imam zopet novico za MISLI. V družini Vinka in Šteke Jerič tu v naši bližini so dobili sinčka, ki so ga krstili za Bernarda. Čestitamo in voščimo, da bi fantek postal velik pred Bogom in ljudmi.—**Poročevalec.**

Publisher: Rev. R. PIVKO
66 Gordon Street, Paddington, N.S.W.
(za cerkvijo St. Francis na Oxford Street)

SLOVENSKA MANJŠINA NA MADŽARSKEM

SLOVENSKA narodna manjšina na Madžarskem šteje danes vkljub nasilni madžarizaciji še vedno okrog 25.000 duš. Do tega števila pridemo, ako prištejemo k porabskim (na Goriškem in Dolinskem) Slovencem še šomodske, ki žive v 11 vaseh v okolici Velike Kaniže.

Madžarska je bila skozi vso svojo zgodovino izrazito narodnostno mešana država. V njej je bilo najmanj — Madžarov. Iz leta 1785 nam ve povedati tedanja statistika, da je Madžarska štela 8 milijonov prebivalcev, med njimi samo 2.320.000 Madžarov! Od tedaj do najnovejšega časa je to število pridno večela neprestana nasilna madžarizacija, ki se je posluževala naravnost barbarskih metod. Vkljub temu so v sklopu nove in okrnjene Madžarske (1918) ostale še močne narodnostne manjšine, med njimi slovenska.

Slovence, ki so bili med vsemi narodnimi manjšinami na Madžarskem najnesramneje zapostavljeni, je hudo prizadela izguba porabskih in šomodskih bratov, ki jih je trianonska pogodba prodala Madžarom. To pa največ po „zalogi“ ameriškega prof. Johnsona. . . . V vseh 25 letih obstoja med dvema svetovnjima vojnama „Velika Madžarska“ ni privoščila naši

manjšini niti ene same slovenske knjige ali časopisa, prepovedala je celo uvoz slovenskih knjig iz Jugoslavije.

Sovjetska okupacija proti koncu druge svetovne vojne je prinesla poleg brezmejnega gorja tudi majhen sončni žarek — namreč prve slovenske šole. V času splošne zmešnjave, ko so se rdeče čete še borile na avstrijskem ozemlju, se je začelo slovensko Porabje navdušeno pripravljati na daš zedinjenja z ostalo Slovenijo. V Gornjem Seniku in Ritkarovcih sta pričela izhajati dva slovenska mimiografirana časopisa, ki sta pisala o skorajšnji priključitvi Porabja z Monostrom k Sloveniji. Že 29. aprila 1945 so organizirali porabski in prekmurški Slovenci veliko zborovanje v Bogojini z istim namenom. V pravi narodni praznik se je razvil shod porabskih Slovencev v Martinju 3. junija. Zahteval je takojšnjo ustanovitev slovenskih šol, uvedbo slovenskega jezika v cerkve in svobodno širjenje slovenskega tiska. Poslali so v Ljubljano zahtevo, naj slovenska vlada takoj okliče zedinjenje Porabja z ostalo Slovenijo. To je bil pa tudi zadnji poskus v tej smeri, zakaj Ljubljana je glas iz Porabja — preslišala. Kako silno je moralo biti razočaranje ondotnih Sloven-

cev, ko so se zavedeli, da Ljubljana nima slovenske vlade, ampak komunistično, ki je prodala slovensko porabsko zemljo madžarski komunistični partiji! Trianonske državne meje so ponovno zavladale in slovenski krik po zedinjenju je moral utihniti . . .

Novi madžarski režim je pa le čutil, da bo treba na narodnostnem polju popustiti, da si pridobi naklonjenost Slovencev, ki niso bili prav nič voljni pozdravljati komunistične gospodarje v Bulimpešti. Zato je že jeseni 1945 odprl v Porabju pet slovenskih osnovnih šol in nastavil na njih slovenske učitelje. Razen tega je vlada dovolila še par slovenskih časopisov in celo slovensko politično organizacijo, seveda komunistično. Za slovenske učitelje so organizirali poseben učni tečaj.

Titov prelom s kominformo leta 1948 je oropal porabske Slovence tudi teh skromnih drobtin. Moskva se je nad Titom maščevala s tem, da je ukinila slovenski manjšini na Madžarskem vse te dobrote. Izselili so celo nekaj sto slovenskih družin in jih zaprli v prisilna delovna taborišča . . .

Po letu 1951 so se začele napečnosti med Titom in Moskvo ublaževati. Tedaj so zopet odprli 88 „jugoslovanskih“ šol, tako poročata madžarska statistika, ni pa povedano, koliko od teh je bilo slovenskih. Tudi učiteljske seminarje za vzgojo učiteljev so ponovno odprli. Ne da se dognati, kakšen je polo-

žaj dandanes. Madžari govore samo o „jugoslovanski“ manjšini in njenih šolah in tisku. Sklepiti smemo, da so porabskim Slovencem vrnilo vsaj tiste šole, ki so jih dobili že leta 1945. Verjetno se nam zdi, da tudi šomodski bratje niso brez svojih šol. Vsaj pet ali kaj takega jih verjetno imajo, saj so številčno celo močnejši kot porabski. Je pa to zgolj naša domneva, ki je ne moremo dokazati. Ugoden vpliv na slovenske manjšinske šole utegne imeti nedavno izvršena upostavitve rednih diplomatskih odnošajev med Jugoslavijo in Madžarsko, ki obeta vsaj delno omiljenje neznosnega pritiska na našo manjšino.

Čeravno nam je jasno, da te drobtine niso nikak velikodušen dar madžarskih komunistov, saj so jih dali radi ali neradi le na ukaz Moskve, ki zna tako spretno izrabljati narodnost zoper narodnost, je vendar značilno in obenem silno žalostno, da je šele brezbožni in internacionalni komunizem prinesel naši narodni manjšini to, česar ji ni hotela dati „katoliška“ Madžarska celih tisoč let — trohico pouka v materinskem jeziku . . .

Pričujoči izveček smo napravili iz daljšega članka, ki ga je objavila SLOVENSKA BESEDA v Argentini izpod peresa Branimirja Pistivška. Upamo, da smo bralcem MISLI ustregli, saj je stvar ne samo nad vse zanimiva, ampak nam vsem — nova. Ur.

ZAKAJ PRIREJAMO ZABAVE ?

V VSAKI družabni skupnosti se vedno najde vrsta ljudi: nezadovoljnežev, vsevednežev in rojenih kristikastrov. Nič jim ni povšeči, usta so jim polna kritike, dvomijo v dobronamernost še tako pošteno zamišljene stvari.

Tudi v naši sredini je nekaj takih, ki otepajo svojo modrost na vse strani, širijo dvome in vedo vedno vse bolje.

Med drugimi prigovori smo slišali očitke, da delavnost Slov. kluba v Melbournu sestoji le v prirejanju zabav, ker je glavni namen odbora zaslužiti denar.

Naj odgovorimo na ta prigovor, ki je od vseh morda na videz še najbližji resnici.

Smo v zemlji, ki je trgovsko visoko razvita in v kateri ima denar na vsakem področju ogromno veljavo. Ime, dobra volja in vse druge vrline brez močne gmotne opore ne pomenijo nič. To občutimo kot poedinci v vsakdanjem življenju in tega se zaveda tudi uprava našega kluba.

Že od samega začetka so osnivaletelji kluba to uvideli. Če hočemo Slovenci imeti kakršnokoli družabno in kulturno življenje, če hočemo kot velika družina priskočiti na pomoč poedincem v sili, moramo razpolagati z nemalim zneskom gotovine.

Ko smo pripravljali prvo zabavo, smo občutili to na lastni koži. Razen našemu rojaku Hojniku, ki nam je doslej še vedno dobavil „kranjske“ brez predplačila, smo morali vse stroške poravnati vna-

prej. V svoj žep so morali seči Tine, Jože, Pavle, Zlatko itd. in plačati nebrojne izdatke, ki se pri vsaki zabavi vrte okoli £150.

Danes pa je klub prav zahvaljujoč se prirejanju zabav gmotno na trdni podlagi . . . , da nam bo nekoga dne uspelo pristopiti k dejanski izvedbi načrtov, ki jih gojimo za bodočnost, in ki bodo dosegli svoj vrh v tem, da bomo zgradili v Melbournu svoje središče, svoj dom, iz katerega bodo zanamci, če bodo hoteli, dalje gojili našo tradicijo, našo pesem, in tako prispevali h kulturni pestrosti naše nove domovine.

To je poleg gojitve družabnega življenja eden glavnih vzrokov, da prirejamo zabave. Od vseh varojakov pa pričakujemo, da nas pri tem podprete prav tako nesebično kot doslej. Plodovi našega čela bodo najboljši odgovor kritikastrom!—VESTNIK Slov. kluba.

V sklad za MISLI so darovali:

£5-0-0: Kristjan Tinta;
£2-0-0: Franci Bresnik, Geo. Elšnik;
£1-10-0: Lilija Mohorčič;
£1-0-0: Janez Košorok, Zlatko Rome, Jožef Glušič, Teodor Cilič, Anton Drmota, Agnes Hodalj, Jurij Antičević, Franc Hribar, Hans Krische, Jože Frešer, Viktor Mekiš, Bogo Počkaj, Tončka Rejec, Boris Knežič, Bogo Kržišnik, Franc Hartman, Stane Pibernik;
£0-10-0: Anton Ludvik, Franc Šuštaršič, Lojzka Vučko, Franc Pančur, Olga Mezinec, Julijan Viola, Ignac Gorjup, Franc Komar, Danila Slavez, Karl Sukič, Franc Žičkar, Jože Srnel, Alojz Škrabar, Stanko Pevc, Marija Volarevič, Anton Brne.

Prelepa hvala in Bog plačaj vsem!

Med Rojaki v Wollongongu

(Konec.)

Zelo nerodne reči sem se lotil, ko sem napisal svoje kramljanje o Wollongongu v sept. številki. Kako je do tega prišlo? Bilo je prvič, da sem prišel malo bolj med rojake in jih obiskoval po domovih skoraj „na debelo“. To me je zapeljalo, da sem zastavil pero tako na široko. Nisem pa pomislil, kaj utegne iz tega nastati.

Takrat nisem prav nič pričakoval, da bom kmalu še drugod podobno vasoval. In ko sem takoj po povratku iz Wollongonga vrgel na papir spomine na soboto, sem verjel, da bom kak dan pozneje enako tudi nedeljo popisal. Do tega pa ni hotelo priti, čas za to se ni ponudil. Medtem sem pa že mnogo reči—stara buča—pozabil.

Vrhu tega je tako našlo, da sem bil potlej s p. Bazilijem v Newcastlu, dvakrat na obiskih v okolici Sydneya, enkrat v Canberri in takoj nato v Melbournu. Zdaj je napovedan obisk v Brisbanu . . . Vtisi drug drugega spodrivajo, težko jih je razvrstiti v glavi. Toda ko sem začel o Wollongongu tako na široko, ali bo drugim prav. Če jih prezrem in se še nadalje bavim z Wollongongom. V Wollongongu je ostalo toliko hiš, ki jih takrat nisem mogel obiskati, pa sem v cerkvi nekako obljubil, da storim to prihodnjice. Torej bi tudi ti pričakovali, da bom nekoč o njih kaj napisal . . .

Pravično bi bilo, da bi vse enako vpletel v svoje kramljanje, ko sem že enkrat začel. Pa isto velja o drugih krajih. Za to pa ni časa in ne prostora v listu. Ponovim: Zelo nerodne reči sem se polotil in moram zdaj prositi „za zamero“.

Okoliščine, ki sem jih tu pojasnil, zahtevajo, da stvar prav na kratko zaključim.

V nedeljo sva z Ludvikom obiskala dr. Zurčeve, Podbevškove, Kecelnove, Čičeve — in morda še katere, pa se zdaj že ne spomnim več. Vsi ti naj oprostite, da me zapišem o njih kaj več, samo najlepša hvala vsakemu posebej za vso ljubeznivost.

Popoldne je bila kajpada naša služba božja v stolnici kot po navadi. Udeležba je bila za primeroma majhna, pa zelo raztreseno naselbino dobra. V naglici naj omenim pevski zbor, ki se je prvič oglašil. Manjka mu ženskih glasov in orgle so morale molčati, ko nimajo organista. Škoda. To dvoje bi bistveno pripomoglo k uspehu. Sicer nisem pevsko nadahnjem in zato nič poklican, da izrekam svojo sodbo. Verjetno bi kdo, ki se na stvar razume, imel marsikaj kritizirati. Uverjen sem pa, da gospod Bog upošteva razmere in je bil petja zelo vesel. Kar se tiče človeške kritike, rečem to: Naj bi bilo petje „Škrjančkov“ še tako pomanjkljivo, eno drži. Vse pohvale in vsega priznanja je vredno že samo dejstvo, da se ti ljudje obilno in resno trudijo. Imajo vsaj nekaj, v kar zlasti fantje vlagajo svoj prosti (in včasih neprosti) čas, svoje zanimanje in svoje navdušenje, namesto da bi brez cilja pohajkovali, kot delajo marsikje drugje. Misleč človek bo priznal, da ta okolnost predstavlja večjo vrednost kot ves njihov umetniški ali (po trditvi nekaterih) neumetniški uspeh. To zapišem iz najgloblje prepričanja in kar sem rekel, ne bom oporekel. Škrjančkom vsa čast!—P.B.

Izpod Triglava

IZ POSTOJNE prihajajo poročila o elektrifikaciji železniških prog v Sloveniji. Letos se vrše dela na progi med Rakekom in Logatcem in potem dalje do Verda. Stroški so preračunani na 200 milijonov din. Od Vrhnike do Ljubljane bodo progo elektrificirali pozneje. Tudi drugod po Sloveniji imajo enake načrte, zlasti okoli Jesenic na Gorenjskem. S tem upajo doseči hitrejšo vožnjo, pa tudi prihraniti velike množine premoga.

BOROVNICE so letos v raznih krajih Slovenije zaposlile mnogo ljudi, ki so jih v množicah nabirali po gozdovih okoli Ljubljane in v Zasavju, pa tudi širom po Dolenjskem, po Štajerskem pa zlasti na Pohorju. Po večini so nabrane borovnice izvažali v inozemstvo. Poročilo ve povedati, da so nabrali in izvozili do 800 ton borovnic, pri čemer so zaslužili nabiralci preko 40 milijonov din.

V SLOVENSkih GORICAH na Štajerskem je veliko zanimanje za regulacijo Pesnice, ki rada poplavi rodovitno polje in odnaša zemljo. Zamisel regulacije je že stara, pred dvema leti so jo precej resno začeli uresničevati. Prva dela so izvršena ob izlivu Pesnice v Dravo, od tam potekajo navzgor in se bodo nadaljevala vse do državne meje. Deloma bo reka dobila čisto novo strugo. Proračun stroškov za regulacijo znaša nekako 4 milijarde din. Ustanovili so posebno zadrugo, ki ima na skrbi regulacijska dela. Kmetje deloma sami prispevajo k stroškom, deloma jih jemlje nase razne javne ustanove, pa menda tudi vlada misli kaj dodati.

„KARAKTERISTIKA“ je znana nova besede v Titovi Jugoslaviji, pa tudi pomeni novo uredbo. Vsak jugoslovanski državljan naj bi bil pri policiji in še kje popisani od zunaj in znotraj, posebno pa od znotraj. V glavnem pač glede političnega mišljenja in zanesljivosti. Tudi dijaki so imeli svoje „karakteristike“ in celo ljudskošolski učenci. Polagoma je prodrlo mnenje, da je ta reč velik nesmisel. Razpisali so javno anketo med vzgojitelji, naj se izjavijo glede te uredbe, če naj ostane ali jo je treba odpraviti. Poročilo pravi, da je velika večina vzgojiteljev to uredbo odklonila kot nepedagoško ustanovo.

LJUBLJANSKA OPERA je gostovala križem po Evropi, tako tudi v Parizu. Povsod so ji dali ugodne ocene. Pariški list *Combat* je zapisal te besede: „Kar gledalca najbolj preseneča, je dejstvo, da ima opero tako visoke kakovosti Ljubljana, mesto s 130.000 prebivalci. In ta Ljubljana je glavno mesto Slovenije, ki ne šteje več kot poldrug milijon ljudi...“

V LJUBLJANSKEM muzeju so razstavili posnetek fresko slike iz znamenite cerkve Crngrob pri Škofji Loki. To sliko je odkril šele leta 1935 dr. France Stele. Nastala je pred okoli 500 leti in predstavlja takratne Slovence, kako so se oblačili, kakšno orodje so rabili pri svojem delu in podobno.

CICIBAN, znana mladinska knjiga pesnika Otona Župančiča,

je na novo izšla. To pot pod komunistično marelo. Zato v tej knjigi ne najdete tistih lepih pesmi, ki uporabljajo kakšno versko misel. In teh pri Župančiču ni bilo malo. Ob izidu te knjige se je zopet izkazalo, da med Slovenci še niso zlomljene vse hrbtnice. Oglasili so se v javnosti odlični in priznani znanstveniki, med njimi slavist Dušan Pirjevec, ki so tako početje ostro obsodili. V obrambo knjige, kakoršna je, se je oglasil Ivan Potrč in očital Pirjevcu, da „njegov duh še vedno pota k Bogu razodeva“...

RETEČE pri Škofji Loki so doživele v juliju edinstven dogodek. V ondodni cerkvi je zapel novo mašo 55letni domačin, bivši sodnik dr. Alojzij Rant. Bil je priznan jurist in je v predvojni Jugoslaviji služil kot tajnik pri „Stolu Sedmorice“ v Zagrebu, ki je bilo najvišje sodišče v državi. Nova maša tega odličnega moža v teh letih je bil za vso škofijo velikega pomena. Celotno sedanja oblast si ni mogla kaj, da ne bi izkazala vsaj nekaj spoštovanja do takega novomašnika. Ljudstva se je nabralo toliko, da bi ga bilo za dve reteški cerkvi, za eno pa samih narodnih noš. Slovesen sprevod od novomašnikove rojstne hiše do cerkve, ki ga je spremljalo praznično pritrkavanje, je oblast brez ugovora dovolila. Ta praznik so imele Reteče dne 8. julija, dober mesec potem je pa novomašnik nastopil službo v Begunjah nad Cerknico.

V SAVLJAH pri Ljubljani imajo šolo za pse, ki naj postanejo vodiči slepcev. Vežbanje traja sedem mesecev in tak dresiran pes je potem vreden 120.000 dinarjev. V letošnjem avgustu je „maturiralo“ prvih sedem takih psov in to je za Slovenijo brez dvoma dogodek. Vodstvo je povabilo nato v šolo sedem slepcev, ki so se v tritedenskem tečaju vadili skupno vsak s svojim psom, kako rabiti psa namesto oči. Po treh tednih so slepci odšli pod vodstvom svojih pasjih vodičev v svet in zdaj se že z večjo brezskrbnostjo gibljejo med ljudmi, ki imajo zdrave oči. Šola bo v bodočnosti zdresirala več psov, pa tudi več in več slepcev oskrbela z njimi. Osnovala je to prepotrebno šolo Zveza slepih Jugoslovancev.

V KOPRU se uveljavlja knjižna založba „Lipa“. V začetku letošnjega leta je izdala knjigo pod imenom „Primorski Zbornik“. V njem je precej natančno obdelana zgodovina Slovenskega Primorja, bolj na kratko pa njegov sedanji položaj. Med zgodovinarji, ki so prispevali s svojimi spisi, najdemo tudi enega najboljših slovenskih zgodovinarjev, dr. Milka Kosa.

MESTO KAMNIK se je po vojni močno razvilo in povečalo. Danes šteje že več kot 6.000 prebivalcev, kar pomeni, da se je njihovo število podvojilo. Pred vojno je bilo v raznih industrijskih zaposlenih okoli 1.200 delavcev, danes jih je nad 4.000. Najbolj znane tovarne so „Stol“, „Titan“ in usnjarna. Električno luč ima bližnja in daljna okolica: vsa Tuhinjska dolina, Tunice, Paloviče in razni zaselki pod Kamniškimi planinami.

Portorož, Slovensko Primorje

Fotografije iz stare domovine

SO NAM VSEM V VELIKO VESELJE

Na razpologo so vam posnetki: Julijske Alpe s Triglavom, Kamniške planine, Trenta, Soska dolina, Logarska dolina, Postojnska jama, Bled, Bohinj, Kranj, Ljubljana, Maribor, Celje, Rogaska Slatina, Piran, Nova Gorica, Stanjel, Kobarid, Tolmin, Portorož, Reka, Zagreb, Split, Beograd, Ohrid, Sarajevo, Skopje itd.

SLIKE V PLAVEM BAKROTISKU 13½ x 19 INCH V SERIJAH PO 20 KOMADOV ALI POSAMEZNI KOMADI SO ZELO PRIMERNE ZA OKRASITEV VASIH DOMOV.

Trenta, Bohinj, Rogaska Slatina, Ljubljana, Crni vrh nad Bohinjem, Pola, Zagreb, Opatija, Dubrovnik, Boka Kotorska, Cetinje, Ulcinj, Sarajevo, Novi Sad, Beograd, Arandjelovac, Drina, Smederevo, Skopje in Obiranje maka. Posamezni komadi @ 5 silingov, serije z 10% popustom. Postnina prosta.

Narocajte na naslov:

MATIJA OKORN,

LOT 11, BRENNAN ST., SMITHFIELD, N.S.W.

O GRADU TURJAK pod Ljubljano razpravljajo v ljubljanskih časopisih, da bi ga bilo treba popraviti. Znano je, da so se tam vršile velike borbe v zadnji revoluciji. Komunisti so ga zasedli s

pomočjo laškega topništva. Sploh je s tem gradom povezan velik kos slovenske zgodovine. Če bo tudi res prišlo do popravil, iz dosedanjih razprav ni razvidno.

Slovenci v Melbournu in okolici!

Ne pozabite, da lahko narocite obleko pri slovenskem krojacu. Izdeluje po zelji in najnovejši modi obleke za moške in zenske. Ugodne cene, tudi na odplacilo. Nudi vam tudi lepe srajce iz svicarskega blaga, kravate in podobno.

JOZEF SERNEL

55 BRUNSWICK STREET, FITZROY, MELBOURNE, VICTORIA
High-class Ladies and Gent's Tailor. Exclusive European styles.

POZOR!

Rojaki v BRISBANU in okolici, ne prezrite objave, ki jo najdete na strani 7.

POZOR!

Novi božični paketi za vaše drage v domovini so objavljeni v tej številki na zadnji strani.

Slovenci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potreščine

največji trgovini Zapadne Avstralije

pri **BOANS-u**

NAROČNINA MISLI — £1-0-0 letno

PORAVNAJTE NAROČNINO

Iz pisarne Slovenskega duhovnika

ZA MOŽGANE IN SRCE

Ne maral bi pripadati Cerkvi. Če bi mi na vse prikimala, kar in kadar se meni zdi prav. Hočem pripadati Cerkvi, ki ima prav, kadar jaz nimam prav, in mi lahko pove v čem nimam prav.—G. K. Chesterton.

Če mož in žena nimata globoke zavesti o tem, da je Bog sam tisti, ki je blagoslovil njuno zakonsko zvezo, ne bosta nikoli pravilno razumela, kako častitljiv in svet je zakonski stan.—Francis J. Connell.

Zakaj se razbije toliko zakonskih zvez med današnjimi zakonci? Zato, ker se današnji pari poročajo brez misli na to, kaj je namen zakona, kakšne dolžnosti nalaga poroka in kako svet je zakonski stan. Iz govora po radiu.

Nekateri starši nikoli ne uveljavijo svoje oblasti nad otroki, zato današnji otroci nikoli ne zvedo, da je na svetu nekaj, kar se imenuje „avtoriteta“. Nihče jih ne vzgaja v ponižnosti in pokorščini. Če se taka vzgoja ne začne v najnežnejših letih, se da pozneje težko popraviti. Otroci brez poznanja avtoritete se vzgajajo za anarhiste in ne bodo nikoli priznali nobene avtoritete nad sabo.—Iz govora po radiu.

Ljudje, ki živijo samo zase in se za druge ne brigajo, postanejo vsemu svetu največji dobrotniki takrat, ko jih pobere smrt.—Ter-tulijan.

Potrudimo se za tako življenje, da bo ob naši smrti celo pogrebnik za nami žaloval.—Mark Twain

Bog ima najrajši čisto navadne ljudi, zato je pa tudi ustvaril toliko čisto navadnih ljudi.—Abraham Lincoln.

POZOR!

Telefonska številka za MISLI in slov. duhovnika samo: FA 6534. V odsotnosti p. Rudolfa sprejema klice p. Bernard, če je v stanovanju. Ako ne, telefon zastoj zvoní. Ne da se pomagati.

P. RUDOLF

Od 3. oktobra ni več v bolnišnici. Poslali so ga na okrevališče v Brisbane za kak mesec dni. Hočejo poskusiti s spremembo klime. Sam misli, da je precej boljši. Zahvaljuje se vsem za molitve, pozdrave in obiske v bolnišnici.

P. BAZILIJ

Zdaj je že nekaj tednov na svojem mestu v Melbourneu. Kako se osebno počuti, nimamo sporočila, pa ni nobenega dvoma, da dobro. Doslej vemo samo toliko, da še ni utegnil najti časa in zbravnosti, da bi za MISLI kaj napisal. Naročil je le to, da objavimo njegovo zahvalo vsem, ki ste mu dozdej imeli priložnost izkazati eno ali drugo ljubeznivost.

Vesel je bil svojega tritedenskega bivanja v Sydneyu in se rojakom zahvaljuje zlasti za domačnost po-

slovnega popoldneva tisto nedeljo pred odhodom od tu.

Vesel je bil izleta v New Castle, kjer se je prvič vršila slovenska služba božja v lepi cerkvi, znani pod imenom AVE MARIA. Enako vesel osebnega srečanja z rojaki, kolikor je bilo v naglici mogoče.

Vesel je bil sestanka s Slovenci v Canberri, kjer se je ustavil na poti v Melbourne, in je srečal večino rojakov na prijetnem večeru v gostoljubni hiši Faleževi.

Vesel je bil pozdrava v Melbourneu, kjer so mu belooblečene deklice izrekle in zapele dobrodošlico na zabavi Slov. kluba v Sy. Albansu, pa navrgle še prijazen šopek.

Vsem iskren Bog plačaj!

Toliko vemo o njem zaenkrat. In še to vemo, da je njegov naslov v Melbourneu: Padua Hall, 19 A'Beckett St., Kew. Tel: WA 8118

ROJAKI V BRISBANU IN OKOLICI

Slovenski duhovnik vas bo obiskal v soboto in nedeljo 20. in 21. oktobra.

V soboto spovedovanje od 4-6 pop. in od 7-9 zvečer.

V nedeljo sv. maša ob 11. uri dopoldne.

Vse to bo v cerkvi ST. MARY'S, Peel in Merivale Sts., South Brisbane.

Kolikor vemo, je ta cerkev našim ljudem najbolj priročna. Poslušajte se lepe priložnosti v obilnem številu.

Žal, da bo moral biti obisk omejen le na označena dva dneva.

WOLLONGONG!

Slovenski duhovnik vas bo obiskal — kot zadnjič oznanjeno — v nedeljo 28. oktobra. To je praznik Kristusa Kralja. Služba božja z navadnim sporedom v stolnici ob 5. pop. kot po navadi. Spovedovanje ob 4.

Če bo mogoče, se vidimo že v soboto poprej.

MELBOURNE!

Prvo nedeljo v novembru in potem vsako prvo nedeljo v mesecu slovenska služba božja ob 11. uri.

Cerkev: ST. LOUIS CHURCH, Stawell St., BURNLEY. Železniška postaja blok od cerkve. Tram pripelje tja po SWAN St.

(Toliko iz poročila, ki je prišlo v zadnjem hipu.—Ur.)

GEELONG!

Drugo nedeljo v novembru slovenska služba božja ob 10. uri.

CERKEV: HOLY FAMILY, Bell Park, Separation St., North Geelong.

„SVOBODNA SLOVENIJA“

Tednik z gornjim imenom, ki prihaja iz Argentine, ima nekaj naročnikov v Avstraliji. Na prošnjo uredništva smo voljni sprejemati naročnino zanj, da naročnikom olajšamo posle. Nekateri so baje zelo zaostali. Lahko pošljete na naslov MISLI in bomo uredili. Ne odlašajte!

V SMRLINJU

VII.

Mati Jera je vsa objokana hodila po veži. Odstavek se je drl in tašča je krehala in vzdihovala v izbi.

„Kje je Filip?“ je hreščala starka. „Kje je? Da bi vsaj on bil tu. Nande, poklič ga! Saj nikogar ni. Le midva sva tu; ti v zibeiki, jaz na postelji, in nihče se ne spomni naju . . .“

Toda sredi besedi je ujela z očmi črno piko na lesenem stropu in se začudila, da je ni videla prej. Od črne pike so ji oči šle do Kristusovega življenja v slikah in od tam v kot, kjer se je prašilo razpelo. Domislila se je, la bi moralo biti razpelo v omari:

„Filip! Oh, nikogar ni in lahko bi umrla, pa nikogar ni.“

Poskusila se je dvigniti, pa je omahnila nazaj in se tolažila da bo takrat, ko bo zunaj sonce.

„O, ti moj Bog, da človek tako oslabi.“

Filip je pa tisti čas zunaj odbijal ranto, ki jo je privlekel iz erarnega gozda: kaj bi ljudje kurili, ako bi ne bilo tega. Kadar kaj manjka lesenega pri hiši, gre gospodar iskat v erarni gozd. Velik je in gospodarjev je malo v njem; z eno ranto se lahko zmerom uide. In kadar fant nima lire v žepu, gre po platišča in jarme. Nihče nima za greh; saj je celo kralj zato na svetu, da žive ob njegovi milosti ubogi.

Filip je videl objokano mater in poiskal Lojzko. Ta je drobila kuhano otavo za prašička.

„Kaj je materi?“

„Bergamaška ji je večeraj zvečer pokazal iz štacune vrata in dejal, da ne da na knjižico. Če fant lahko okoli rogovili, bi tudi lahko zaslužil, ji je dejal.“

„Saj bi,“ se je opravičeval Filip, „a zdaj res ni dela. Samo Moro ima tesanje. In k Moru ne grem!“

„In Moro je nahujskal Bergamaško. O, saj se poznamo, drži z njim!“

„Če ne bo imel Rupa dela, pojdem pa ko-kontrabantit,“ se je bolešno nasmernil Filip. „Saj gredo nocoj.“

In res. še tisto noč se je dvignilo dvajset fantov, ki so si dali besedo, da ne gredo Moru prihajaju tesat, če jim plača kubik z zlatom. Z njimi je šel Filip. Šli so čisto po vojaško s prednjo stražo in obljubili poveljniku pokorščino.

Ko so stopili mimo Škvarčeve bajte, je eden izmed objestnežev sunil v vrata in dejal:

„Rilec, zdaj pa vohaj za nami!“

In odvriskali so proti vzhodni strani. Tihotapcu gre pot čez drn in strn, po grdi rebri navzgor in lepi cesti navzdol. Oprezno, lahko kakor mačka se rije skozi grmovje, lega v žito in koprive in je zmerom

zvitejši nego financerji, ker ga nevarnost in sila uči tuhtati in misliti na nove zvijače.

Odšli so in pustili so plaha srca za seboj in matere cele noči brez spanja.

Preteklo je štiri dni. Škvarčev Polde si je nataknil na boste noge brezpetnike in se stisnil oprezno skozi smrekov gozdiček k finančni postaji.

„Pridejo!“ je potih pokimal starejšemu stražniku. „Danes pridejo čez ledenik, sem izvedel.“

„Vraga!“ se je nasmejal stražnik. „Če je tako, potem ne pridejo čez ledenik. Ti si osel! Sei un asino!“ je odšel v hišo.

Polde je ostal osupel pred vrati. Mencal je z nogami in nato vstopil v vežo:

„Gravnarjevega ujemite, ta je z njimi in nosi tudi meni tobak.“

„Pa dobro!“

Stražniki so sneli puške.

„Kaži pot!“

Polde je pobledel in grizel trsko, ki jo je pobral na tleh.

„Če me vidijo?“

„Se bomo skrili!“

„Samo, če se bomo skrili. In Gravnarjevega ujemite prvega.“

Ravno tisti čas pa je dva dobra streljaja pred njimi naglo sopel Jaka.

„Čakajte, vrage, ta bo spodletela!“

Mislil je pri tem Poldeta in financerje. Preštel jih je in dejal: „Premalo vas je in tepec vas vodi!“

Umaknil se je s poti v grmovje in jih pustil naprej. Nato pa jo je ubral naravnost na vrh hriba in legel na skalo. Ko so financerji prelezli greben, je izvlekel izpod skalé veliko cunjo in dvakrat zamahnil z njo. Iz precejšnje daljave je odjeknil preko jam in goličav oster strel.

„Razumejo!“

Nato je zamahnil še enkrat in menil:

„Pustiti morajo!“

Iz daljace sta zabobnela dva strela hkrati. „Dobro. Ej, Polde, zdaj bomo pa tebe potegnili!“

Zvil je cunjo zadovoljno pod skalo in šel z financerji. Dohitel jih je na drugem grebenu in jih vprašal, če so videli kje belega psa.

Polde se je bil skrtil za grmovje, a Jaka ga je takoj zapazil in planil k njemu:

„O, ne zameri. Iščem belega psa. Od kdaj si pa iblajtar, Polde?“

Govoril je glasno, da se je čulo daleč na okoli.

„Pst!“

Financerji so poglobili za skale in Jake niso pustili naprej. Polde se je skušal izmuzniti. Jaka ga je potegnil nazaj in dejal:

„Počakaj, zdaj dobiva tobaka!“

Na drugi strani so na preseki zagledali fante s polnimi nahrbtniki, ki so se spuščali v dolino.

BOŽICNI STANDARD PAKETI

slovenske tvrdke: DR. KOCE, G.P.O. Box 670, Perth W.A.

Bližajo se Božični prazniki! Standard paketi omogočajo hitro ekspedicijsko. Tekom 48 ur po prihodu naročila v Trst se paket že odpremi v domovino, tako je sedaj zagarantirana najhitrejša dostava paketov. Vašim dragim doma, kar je zlasti važno v božični sezoni, ko so pošte in železnice preobložene z delom.

Vsi paketi so sestavljeni v smislu carinske uredbe, tako so oproščeni uvozne carine. Na vsak paket se pa mora plačati takoimenovana carinska in odkupninska taksa. Kdor želi, naj doda za plačilo teh taks 14/-, za katere bo prejemnik paketa dobil doma na roke izplačanih 800 dinarjev, tako bo lahko plačal takso in mu bo še nekaj denarje ostalo. K vsakemu paketu se lahko dodajo 1 do 3 pari Nylon nogavic najboljšee vrste po ceni 11/6 za 1 par.

V domovino pošiljamo vsa zdravila, tekstilije in tehnične predmete po najugodnejših cenah. Tako dobite na primer dobro Steyer-Puch kolo za £19.0.0.

I. STANDARD PAKETI PO POŠTI

St. 21	0½ kg popra v zrnju,	
2 kg kave Santos Ia,	0½ kg čaja Ceylon,	
2 kg sladkorja kristal,		
0½ kg čaja Ceylon,		
0½ kg popra v zrnju,		
4½ kg		£3-3-6
St. 22		
1 kg kave Minas Ia,		
3 kg sladkorja kristal,		
0½ kg čaja Ceylon,		
0½ kg popra v zrnju,		
4½ kg		£2-3-6
St. 23		
3 kg kave Santos Ia,		
3 kg sladkorja kristal,		
3 kg riza Carolina Helios,		
9 kg		£4-12-0
St. 24		
1 kg kave Santos Ia,		
5 kg sladkorja kristal,		
3 kg riza C. Helios,		
9 kg		£3-0-0
St. 25		
2 kg kave Santos Ia,		
3 kg riza Car. Helios,		
3 kg sladkorja kristal,		
0½ kg rozin,		
0½ kg popra,		
0½ kg čaja,		
9 kg		£4-9-10
St. 26		
3 kg kave Minas Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
18 kg		£5-17-6
0½ kg popra v zrnju,		
0½ kg čaja Ceylon,		
13½ kg		£5-8-6
St. 27		
1 kg kave Minas Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
2 kg riza Car. Helios,		
0½ kg popra v zrnju,		
0½ kg čaja Ceylon,		
13½ kg		£4-0-0
St. 28		
2 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg riza Carolina Helios,		
1 kg rozin,		
18 kg		£5-7-10
St. 29		
3 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
2½ kg (5lbs.) svinjske masti,		
2 kg olja olivnega,		
0½ kg rozin,		
0½ kg popra v zrnju,		
18 kg		£7-12-6
St. 30		
1 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
2½ kg (5lbs.) svinjske masti,		
3 kg riza Carolina Helios,		
1 kg olja olivnega,		
0½ kg cokolade,		
0.150 gr popra v zrnju,		
0.100 gr čaja Ceylon,		
18 kg		£5-17-6

„Presneti okleščenci!“ se je razjezil sam pri sebi Jaka. „Ali niso razumeli, da vlačijo polne vreče s seboj. Vse bi pretepel! Ti, Polde,“ je potihem zagrozil. „Ti si Judež, toda to ti pa povem, da boš sedel živ v mravljišču za to tvoje delo. Vse si izdal!“

Polde je otreseel njegovo roko.

„Koga bi izdal?“

„Bomo že govorili!“

Fantje so sopihali naravnost po poti financerjem v roke. Jaka je stiskal pesti in grdo gledal predse, da se ga je Polde bal in se mu umikal vedno bolj v hrib. Za njim je potiskal Jaka.

Fantje so že bili v jami in začeli lesti navkreber.

Jaka se je ozrl in videl, da Polde sedi na kamnu, rahlo pritisnjem na pobočje. Šinila mu je rešilna misel. V dveh skokih je bil nad njim in se potem, kakor da se mu je spodrsnilo, zaletel vanj. Polde je zavpil in se zavalil po grmovju, čez njega je v močnem škoku butnil kamen v dolino.

Fantje so za hip prisluhnil, a se niso nič zmenili za krik; Jaki je postalo vroče.

„S pahom jim pamet vbijaš, pa so cepci!“

V tistem hipu so planili tudi financerji pokonci in obkolili fante.

„Roke kvišku! Nahrbtnike dol! Kaj je v njih?“

„Kaj je v njih? Mah za jaslice!“ je povlekel poveljnik Lazkar. „Zdaj je še čas, dokler ni snega. Saj veste, kako je huho, če otroci nimajo jaslic!“

„Vražje seme!“

In prevrgli so vse nahrbtnike. Povsod samo mah.

Financerji so grdo gledali, zagrozili in odšli, ne da bi se zmenili za Poldeta, ki je stokal pod grmom.

Jaka je bliskal z očmi in ves srd se mu je stopil v smeh. Ko so zginili financerji v grmovju, je pokazal:

„To je pa Polde! Ta naš novi iblajtar!“

Filip je stopil k njemu in dejal:

„Tvoj de-denar za to-tobak sem izgubil, pa nimam drugega! Kar toži!“

„Duša Judeževa!“ mu je zapretel Jaka. „Sreča, da je bil mah!“

In so ga pustili pod grmom.

Ko se je zvečer privlekel po klancu, so šli za njim otroci:

„Škarčar, ta šepavi iblajtar!“

(Dalje.)

II. STANDARD PAKETI PO ŽELEZNICI

St. 31	1 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg bele moke 00,		
1 kg olje olivno,		
2½ kg (5lbs.) svinjske masti,		
0½ kg rozin,		
0.100 gr popra v zrnju,		
0.100 gr čaja Ceylon,		
0.050 gr cimeta v prahu,		
2 kom vanilije,		
25 kg		£6-0-0
St. 32		
2 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg bele moke 00,		
2½ kg (5lbs.) svinjske masti,		
1 kg rozin,		
0½ kg cokolade svic,		
0½ kg čaja Ceylon,		
0½ kg popra v zrnju,		
0½ kg mila Palmolive,		
0½ kg kakao holandski,		
25 kg		£8-7-0
St. 33		
3 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
10 kg bele moke 00,		
1 kg rozin,		
0½ kg cokolade svicarske,		
0.100 gr popra v zrnju,		
0.100 gr čaja Ceylon,		
0.100 gr cimeta,		
0.200 gr Palmolive,		
25 kg		£6-16-0
St. 34		
1 kg kave Minas Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
10 kg bele moke 00,		
1 kg rozin,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg spagetti Ia,		
1 kg olja olivnega,		
2 kg mila za pranje,		
0½ kg mila Palmolive,		
0½ kg popra v zrnju,		
0½ kg čaja Ceylon,		
35 kg		£7-5-0
St. 35		
2 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg bele moke 00,		
1 kg rozin,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg spagetti Ia,		
4½ kg (10lbs.) svinjske masti,		
2 kg olje olivno,		
0.100 gr popra v zrnju,		
0.100 gr cimeta v prahu,		
0.100 gr čaja Ceylon,		
0.200 gr mila Palmolive,		
35 kg		£9-10-4
St. 36		
2 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
10 kg bele moke 00,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg spagetti Ia,		
1 kg rozin,		
0½ kg čaja Ceylon,		
0½ kg cokolade,		
0½ kg kakao holandski,		
0.200 gr popra v zrnju,		
0.050 gr cimeta v prahu,		
0.200 gr mila Palmolive,		
5 kom vanilije,		
35 kg		£8-13-2
St. 37		
2 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
10 kg bele moke 00,		
10 kg spagetti Ia,		
5 kg riza Carolina Helios,		
4½ kg (10lbs.) svinjske masti,		
1 kg olje olivno,		
1 kg rozin,		
1 kg mila za pranje,		
0.500 gr cokolade svicarske,		
0.200 gr čaja Ceylon,		
0.200 gr popra v zrnju,		
0.100 gr cimeta v prahu,		
87 kg		£14-15-0
St. 40		
17 kg svinjske masti,		
10 kg sladkorja kristal,		
10 kg bele moke 00,		
5 kg riza Carolina Helios,		
5 kg spagetti Ia,		
1 kg kave Santos Ia,		
1 kg rozin,		
2 kg mila za pranje,		
0.500 gr mila Palmolive,		
0.250 gr čaja Ceylon,		
0.250 gr popra v zrnju,		
52 kg		£11-10-0
St. 41		
22½ kg bele moke 00,		
17 kg svinjske masti,		
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg riza Carolina Helios,		
3 kg kave Santos Ia,		
1 kg rozin,		
0.250 gr popra v zrnju,		
0.250 gr čaja Ceylon,		
0.500 gr mila Palmolive,		
5 kom vanilije,		
5 kg spagetti Ia,		
64½ kg		£13-15-0
St. 42		
45 kg bele moke 00,		
17 kg svinjske masti,		
1 kg kave Santos Ia,		
10 kg sladkorja kristal,		
5 kg riza Carolina Helios,		
2 kg mila za pranje,		
1 kg rozin,		
0.500 gr čaja Ceylon,		
0.250 gr popra v zrnju,		
0.200 gr mila Palmolive,		
83½ kg		£14-0-0
St. 43		
45 kg bele moke 00,		
17 kg svinjske masti,		
62 kg		£9-4-0
St. 44		
90 kg bele moke 00		£9-4-0
St. 45		
17 kg svinjske masti		£5-5-0
St. 46		
45 kg bele moke 00		£4-12-6
St. 47		
3 pare NYLON DUPONT Ia,		£1-15-0

Zastopnik firme za N.S.W.:

MR. R. OLIP, 44 VICTORIA ST., POTTS POINT, SYDNEY.